

Barevné rýchory

Panorama Rýchor s Žaclěrem od jihovýchodu, v pozadí hlavní hřeben Krkonoš, foto: Radovan Vlček

O Rýchorách

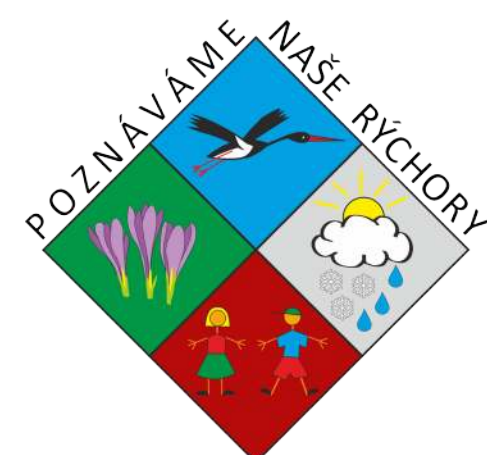
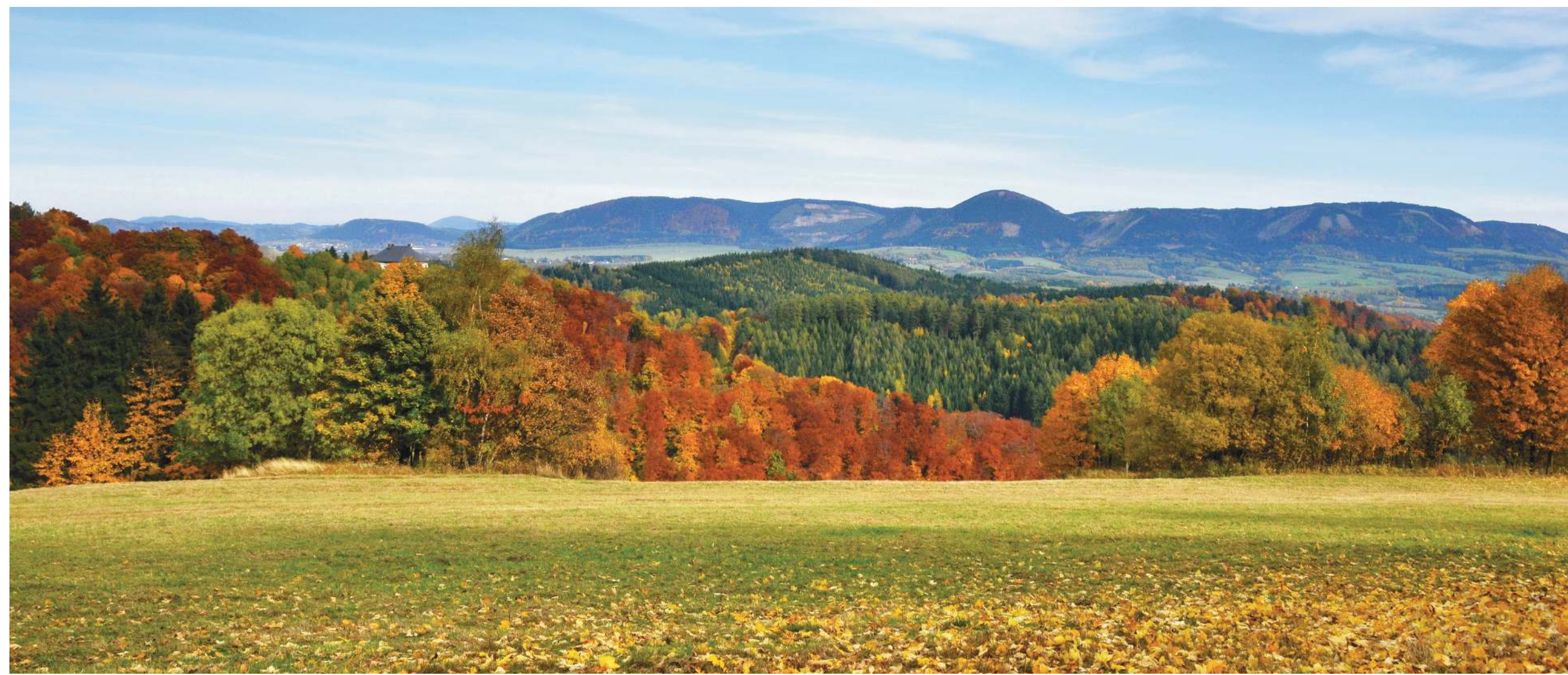
Za druhovou pestrost své květeny vděčí Rýchory nejen své složité geologické stavbě a dalším přírodním podmínkám (reliéfu a podnebí), ale především činnosti člověka. Rýchory jsou přírodním prostředím se silným kulturním vlivem. Jsou krajinou po staletí lidmi obývanou a jimi proměňovanou, která ovšem po celou dobu společného soužití na oplátku ovlivňovala své obyvatele. Propůjčovala svými podmínkami ráz jejich obydlení, polím a zahradám, zvykům i stravě a formovala jejich charakter. Přerušení tohoto dlouhotrvajícího vzájemného vztahu člověka – hospodáře a „jeho krajiny“ po 2. světové válce přineslo Rýchorám mnoho změn. Z opuštěných stavení se postupem času staly ruiny a neobhospodařovanou půdu pomalu, ale jistě začal pohlcovat les. Z kdysi rozlehlých květnatých luk zůstal dnes jen zlomek. Tohle všechno jsme věděli, už když jsme se do projektu pouštěli. Věděli jsme také, že i přes tyto změny jsou Rýchory zmiňovány jako jedna z botanicky nejbohatších oblastí Krkonoš. Chtěli jsme se o tom přesvědčit na vlastní oči a výsledky našeho dvouletého průzkumu Rýchor nás velmi překvapily.

Radovan Vlček, Žaclěř, květen 2018

Území Rýchor o rozloze 41,5 km² je krajinově velmi pestré, s velkými rozdíly v nadmořské výšce. Nejvyšším bodem je Dvorský les (1033 m n. m.), nejnižším pak tok Zlatého potoka před soutokem s řekou Úpou (455 m n. m.). K Rýchorám patří Rýchorský a souběžný, severovýchodněji ležící, Žacléřský hřbet, dále hřeben táhnoucí se k severu přes vrcholy Mravenečník, Čepel a Kopina v Polsku a Albeřický vrch. Charakter rostlinného pokryvu je dán především podnebí, které je zde výsledkem kombinace nadmořské výšky a reliéfu. Kromě toho je flóra ovlivněna horninovým a půdním prostředím a samozřejmě, jak je výše popsáno, i lidskou činností. Rýchory jsou součástí území Krkonošského národního parku a jsou z větší části zalesněny nepůvodními smrčtinami. Ve Dvorském lese se nacházejí bučiny. Stojí za připomenutí, že jinde v Krkonoších buky v této nadmořské výšce nenajdete. Jednu z nejcennějších partií Rýchor, Boberskou stráň, porůstají květnaté bučiny s typickými rostlinami tzv. jarního aspektu (dymnivkou dutou, kyčelnicí cibulkonosnou a devítilistou, bledulí jarní, sasankou hajní a pryskyřníkovitou a bažankou vytrvalou). Ve vrcholových partiích vznikaly hospodařením původních německých osadníků louky, které v současné době zvolna zarůstají. Tyto luční enklávy mají různou velikost, od velmi malých, jako jsou Sněžné domky, až po rozsáhlé (Sklenářovické údolí, Horní a Dolní Albeřice nebo Horní Lysečiny) a jsou zároveň jedněmi z nejbohatších botanických lokalit.

Území je velmi významné i z hydrologického hlediska. Žacléřský hřbet a na něj navazující hřeben vybíhající z Mravenečníku severním směrem tvoří evropské rozvodí Severního a Baltského moře. Větší část území odvodňuje řeka Úpa, která patří k povodí Labe. Jejimi důležitými přítoky jsou Lysečinský potok se svým levostranným přítokem, Albeřickým potokem, Maxův potok a Kalná. Na jihovýchodních svazích Rýchor teče Sněžný potok. Ten ústí do Ličné, která vtéká u Trutnova do Úpy. Bobr pramenící na severovýchodním svahu Rýchor je levostranným přítokem Odry, která ústí do Baltského moře.

Klimaticky se Žacléřsko a Rýchory řadí k chladné až mírně teplé oblastí. Průměrná roční teplota se pohybuje, v závislosti na nadmořské výšce, mezi 4 a 6 °C, s teplotními minimy –5 až –3 °C v lednu a s maximy 13 až 16 °C v červenci. Průměrný roční úhrn srážek se pohybuje mezi 600 až 1000 mm, v závislosti na nadmořské výšce. Sněhová pokrývka zde leží 70 až 100 dnů v roce.

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY